

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Grecya. — Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 14. kwietnia. Dziś dnia 14. kwietnia 1851 wyjdzie w c. k. galicyjskiej drukarni rządowej i będzie rozdany VI. zeszyt dziennika rządowego ustaw krajowych dla kraju koronnego Galicyi.

Wiedeń, 8. kwietnia. Dnia 9. kwietnia 1851 wyjdzie w c. k. nadworniej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany XXI. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa, a to nie tylko w niemieckim języku osobno, lecz także we wszystkich *dziwięci*u podwójnych wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 76. Dekret ministeryum finansów z 25. marca 1851 o zastósowaniu T. P. 54-45 D. ustawy prowizorycznej z 9. lutego 1850 w lombardzko-weneckiem królestwie.

Nr. 77. Dekret ministeryum finansów z 28. marca 1851 o wymierzeniu stęplu za protokoły w sprawach spornych, których wartość nie przechodzi 50 zr.

Nr. 78. Dekret ministeryum kultury krajowej i górnictwa z 28go marca względem postępowania z prośbami o wydanie tak zwanych certyfikatów na proch do rozsadzania skał w górnictwie i stęplowanie ich.

Nr. 79. Dekret ministeryum finansów z 2. kwietnia 1851 o postępowaniu z wylosowanemi dnia 1. kwietnia 1851 w seryi 162 obligacyami kamery nadworniej.

Również tam wydano i rozesłano dzisiaj w dalszych podwójnych wydaniach CVI. zeszyt, który dnia 8. sierpnia 1850 wyszedł tymczasowem w niemieckim podwójnym wydaniu i zawiera nr. 321.

CXV. zeszyt w romańsko-niemieckim podwójnym wydaniu, który dnia 27. sierpnia 1850 wyszedł w niemieckim języku osobno, tudzież w włosko- i kroacko-niemieckim, a dnia 31. marca 1851 w słoweńsko-, polsko-, madyarsko i czesko-niemieckim podwójnym wydaniu i zawiera nr. 334.

CXXXV. zeszyt w włosko- i słoweńsko-niemieckim podwójnym wydaniu, który dnia 16. października 1850 wyszedł w niemieckim języku osobno, tudzież w serbsko- i kroacko-niemieckim podwójnym wydaniu i zawiera liczbę 382.

CXXXVI. zeszyt w włosko- i serbsko-niemieckim podwójnym wydaniu, który dnia 16. października 1850 wyszedł w niemieckim języku osobno, dnia 30. tego samego miesiąca w polsko-, halicko-rusko- i romańsko-niemieckim, dnia 12. lutego w czesko-, słoweńsko-, kroacko-niemieckim, a dnia 29. marca w madyarsko-niemieckim podwójnym wydaniu i zawiera nr. 383.

Treść tych zeszytów podano już w pierwszym obwieszczeniu. Razem z XXI. zeszytem z roku 1851 będzie także ogłoszone sprostowanie zaszłej w XII. zeszytcie tego roku pomyłki.

Sprawy krajowe.

(Litogr. „Koresp. austr.“ o kwestyi niemieckiej.)

Wiedeń, 7. kwietnia. Pomiedzy wielorakiemi zwrotami, jakie dotychczas przebyła kwestya niemiecka, najważniejszą i największą stanowiącą jest niezawodnie najnowsza dążność powrotu do dawnego sejmu związkowego, wyjawiona ze strony takich państw niemieckich, które jeszcze przed kilkoma miesiącami tylko ideę związku uważały za trwałą, konstytucyę zaś związkową za wygasłą.

Niepotrzebujemy tu przywozić na pamięć, że austriackie zapatrywanie się na tę sprawę było zawsze temu przeciwne. Austriya trzymała się ciągle konstytucyi związkowej, jako prawnego punktu wyjścia w ulepszeniu ugody związkowej, uznając to ulepszenie potrzebny, i dążąc do niego szczerze. Niewahała się jednak w interesie zgody z rządem pruskim przyjąć zaproponowaną ze strony Prus formę naradzenia się nad tą reformą, i wysłać pełnomocników na wolne konferencyę w Dreźnie.

Jeżeli te konferencye niezdolały przyprowadzić do pomyślnego rezultatu, tedy wina pewnie nie jest na stronie c. k. rządu, nieleży ona w braku jego szczerých chęci, które bez ustanku zwrócone są

ku temu, by pogodzić ideę prawa z słusznymi wymaganiami nowej ery. Lecz w tém właśnie leży dowód mądrej przezorności Austrii, która się stale wzbraniała rozbić prędkiej istniejącą formę prawną, nim się zgodzono na nową. Jakąż konstytucyę miałby w tej chwili związek niemiecki, jakież środki mianoby obecnie do dyspozycyi, by utworzył powszechnie uznany organ związkowy, którego nagląca potrzeba czuje teraz także rząd pruski, gdyby Austriya tak silnie nie była obstawała za utrzymaniem dla ludu niemieckiego istniejącego przynajmniej chociaż niedostatecznego węzła.

Jakakolwiek postać przybiorą stósunki w przyszłości, Austriya nie zrzeknie się nigdy swego stanowiska w Niemczech wraz z połączonymi z niem prawami, ani swego wzniesłego powołania, gdzie idzie o trwałe uporządkowanie stósunków związkowych na drodze organicznego rozwoju.

Tak z naszej strony pojmujemy obecne położenie, które nam się bynajmniej niewydaje być tak smutnym, iżbyśmy raczej nie mieli być przekonani, że właśnie zwrócenie się na dawne podstawy prawne i zarzucenie dowolnej polityki, zniewoli wszystkie rządy niemieckie do zrzeczenia się wymijającego i tylko negatywnego postępowania i do powzięcia kroków stanowczych wiodących do pomyślnego celu.

(Litogr. „Koresp. austr.“ w odpowiedzi na umieszczony w „Gaz. Pruskiej“ list o agitacyi socyalistów.)

Wiedeń, 9. kwietnia. *Gazeta pruska* umieściła niedawno list napisany w języku francuskim skreślający w najposępniejszych barwach grożące niebezpieczeństwo ruchu komunistycznego i napominający zachodnią Europę do ostrożności i zgody. Niewątpimy wcale, pisze litografowana *Korespondencya austriacka*, że zgubne dążności demagogii francuskiej wprawdzie potajemnie lecz nie z mniejszą żarliwością jak dawniej się szczerzą, zdaje nam się tylko, że autor z namysłu nieco za nadto jaskrawych użył kolorów i że sytuacya jakkolwiek niepewna, wszelako niedaje powodu do obawy tak przesadnej.

Przedewszystkiem obawia się autor powyższego listu, aby powstanie tą razą niebyło powszechne, i uważa bardzo prawdopodobnym choćby tylko przemijające zwycięztwo partyi, która się jawnie ogłosiła nieprzyjaciółką własności i posiadania.

Ale właśnie ten wniosek pozbawiony jest naszym zdaniem wiarygodności. Wiemy dobrze, że ziemia francuska jest rozpadnięta i głęboko podkopana, niezapoznajemy pewnie potęgi uamiętności, które tam bez ustanku z sobą się pasują.

Lecz mamy tę wiarę pełną nadziei, że rewolucya socyalna niezwłocznie za sobą pociągnie silny opór i najściślejszy związek największej części partyi politycznych. Co się stało w maju r. z. gdy czerwoni zamierzali zatknąć sztandar powstania, to się powtórzy i teraz gdyby rzeczywiście przyszło do wybuchu.

Socyalizm przestaje być niebezpiecznym dla Francyi, gdy grozi na prawdę. Za nadto jest znużony, za nadto go się boją, by większa część ludności francuskiej zniosła jego zwycięztwo inaczej jak przemijająco.

Właściwa jednak doniosłość pomienionego artykułu sięga poza granice Francyi, napisano go widocznie w tym zamiarze, by uchodził za okrzyk zgrozy dla Niemiec i jako taki działał.

Jestto niestety faktem iż nadto uzasadnionym przez doświadczenie, że w Niemczech jeszcze wielki jest brak chęci i zdolności, by w najważniejszych sprawach polityki narodowej powziąć zaspokajający kompromis, i położyć tamę temu pożalowania godnemu wahanii się, któremu obecnie ulega los narodu. Umiemy to bardzo dobrze ocenić i sądzimy tylko, że pruskiemu półurzędowemu dziennikowi najmniej wypada umieszczać w swoich kolumnach podobne napomnienie. Upomnienie do jedności, do silnej zgody wszystkich rządów i szczerpów niemieckich, ogłoszenie silnego postanowienia, iż uwzględnione będą potrzeby narodu i nowego czasu, to wszystko objawiła Austriya w sposób tak wybitny i stanowczy, że pewnie nie na Austrii ciąży wina, jeżeli w tym względzie dotychczas nie stanowczego nieosiągnięto. Nasza w tém wina, że Niemce dotychczas niezaszły dalej jak tam gdzie właśnie są w obecnej chwili? Nieszukalizesmy od roku 1848 zawsze nowych i zmiennych kolei w polityce? Pomnożylicesmy przykre położenie narodu, dążylicesmy do rzeczy niepraktycznych, niemożliwych, opuścilesmy choćby na chwilę podstawę prawa dla holdowania ideałom, które nigdy nie mogą przyjść do skutku? Tego wszystkiego nierobiła nigdy Austriya. W tej chwili jeszcze pragnie ona szczerze, aby punkt pojednania w Niemczech jak najprędzej i jak najpomyślniej przyszedł do skutku. Jęk boleści którym się gazeta pruska z Francyi odzywa, nienabawi rząd nasz zgryzotą sumienia. Niemamy jednak nic przeciw temu, jeżeli nasi przyjaciele w Niem-

czeh czerpać z tego zechcą pożyteczną naukę, aby się niepotrzebowało powtarzać w dziejach smutne zdarzenie naszego stulecia. Zastęgi jakie się wszczęły w Niemczech w r. 1815 o ukonstytuowanie Niemiec, dały się uchylić tylko powrotem Napoleona z wyspy Elby. Życzymy w samej istocie, abyśmy niepotrzebowali doznać tego upokorzenia, iż zasługujemy na ten gorzki wyrzut, że Niemcy nie się nie nauczyły z historii i zapomniały co najważniejsze.

(Wykaz obrotu finansowego we wszystkich krajach koronnych monarchii austr.)

Wiedeń, 10. kwietnia. Umieszczamy tu następujący wykaz obrotu finansowego we wszystkich koronnych krajach monarchii austriackiej w roku administracyjnym 1850:

Dochody wynosiły:	
Z podatków stałych	60,940,489 złr. m. k.
„ „ niestałych	95,581,267 „ „
„ „ regaliów	5,241,659 „ „
Zwyczajny funduszu umarzającego	10,087,463 „ „
Rozmaite zwyczajne dochody	5,437,597 „ „
Nadzwyczajne dochody	14,007,991 „ „
Razem	191,296,457 „ „
Wydatki:	
Dług państwa	53,011,047 złr. m. k.
Utrzymanie dworu	6,338,149 „ „
Rada ministeryalna	124,819 „ „
Ministeryum spraw zewnętrznych	1,741,181 „ „
„ „ wewnętrznych	20,647,860 „ „
„ „ wojny	124,087,623 „ „
„ „ finansów	16,581,517 „ „
„ „ sprawiedliwości	10,985,547 „ „
„ „ wyznań i nauk	3,573,333 „ „
„ „ handlu	28,777,157 „ „
„ „ kultury krajowej i górnictwa	2,381,298 „ „
Razem	268,458,080 „ „

Cały deficyt wynosi zatem 77,161,625 złr. m. k., przyczem jednak zapominać nie trzeba, że większa część przedsiębranych w zeszłorocznej jesieni uzbrojeń przypada na peryod rachunków objętych tym wykazem. Przy porównaniu ogólnego niedoboru z roku 1850 z niedoborem w roku 1849, który 129,850,916 złr. m. k. wynosił, pokazuje się zmniejszenie niedoboru w ogóle o 62,689,293 złr. m. k. co z powiększenia się dochodów o 41,679,325 złr. i zmniejszenia wydatków o 21,009,986 złr. m. k. wynikało. (Lit. kor. austr.)

(Uroczystość otwarcia czesko-saskiej kolei żelaznej.)

Wiedeń, 8. kwietnia. O uroczystości otwarcia czesko-saskiej kolei żelaznej podaje *Gazeta Wiedeńska* następującą depezę telegraficzną: Praga, 7. kwietnia, 4 godz. popołudniu. Pociąg uroczysty z arcyksięciem Albrechtem, ministrem handlu i namiestnikiem przybył wczoraj o godzinie 10tej do Bodenbach. Wkrótce potem przywiózł pociąg drezdeński księcia Alberta i Józefa, i 164 gości, a pomiędzy tymi wielu członków konferencji. Po uroczystości religijnej odbyło się śniadanie a potem przeglądano wystawę przemysłową w Cieszynie. Wszystkie dworce kolei były świetnie przyozdobione, wszędzie przegrywała muzyka. O godzinie 4tej przyjechano do Pragi przy huku dział i licznym zgromadzeniu widzów. O godzinie 5tej zaczęła się uczta w czarowni ozdobionej i oświetlonej sali hiszpańskiej w burżu na 500 osób. Pierwszy toast wychylił arcyksiążę Albrecht za zdrowie króla saskiego, drugi książę Albert za zdrowie Jego Mości Cesarza, a trzeci minister Beust na cześć miasta Pragi. Po uczcie odbyło się świetne przedstawienie w teatrze, a potem zabawa wieczorna na wyspie Zofii. Statua Franciszka nad brzegiem Moltawy jaśniała tysiącem świateł. Lecz niestety pogoda niesprzyjała tej przejażdżce. Dziś zrana o 9^{1/2} godz. odjechał arcyksiążę Albrecht, minister handlu i namiestnik z austriackimi i obcymi gośćmi do Drezna. Powrotu namiestnika oczekują jutro w nocy lub pojutrze. (Lloyd.)

(Otwarcie uroczyste kolei żelaznej z Werony do Mantuy.)

Wiedeń, 8. kwietnia. Równocześnie z wiadomością o otwarciu Pragsko-Drezdeńskiej kolei żelaznej otrzymaliśmy doniesienie, pisze *Lloyd*, o uroczystym otwarciu kolei żelaznej z Werony do Mantuy, stanowiącej pierwsze ogniwo tej ważnej drogi, która jest przeznaczona nie tylko górne Włochy z Południem apenińskiego półwyspu, lecz także południowe Niemce z dolnymi Włochami połączyć. I tam odbyło się otwarcie dnia wczorajszego (7. b. m.) w najlepszym porządku. Jego Ekscelencya sędziwy Feldmarszałek hrabia Radetzky był wszędzie z okrzykami radości przyjmowany. Reprezentanci prowincji i miasta Mantuy wyprawili w starym palazzo ducale, dawniej rezydencji Gonzagów, świetny bankiet, na którym się przyjemnie i wesoło bawiono. Jego cesarzowicz. Mość arcyksiążę Karol zaszczylił jazdę podczas otwarcia kolei Swą obecnością.

(Szczegóły o katastrofie w Temeswarze.)

Wiedeń, 9. kwietnia. O katastrofie w Temeswarze donosi list prywatny z dnia 3. kwietnia następujące szczegóły:

„Prochownia wysadzona w powietrze leżała o 30 do 40 kroków od koszar siedmiogrodzkich. Wieża została przez eksplozję zupełnie zrównana z ziemią; wysadzone w powietrze masy kamieni padały częścią na miasto, po największej zaś części na kasarnię siedmiogrodzką. Eksplozja zaszła wkrótce przed wyruszeniem na musztrę w chwili, gdy się żołnierze właśnie zaczęli wybierać z pokojów kasarni. Kwadrans tylko później, a przynajmniej cały batalion byłby został zabity od padających na ziemię mas kamieni, gdyż cały dzie-

dziniec nagle zasłany był kamieniami. Na kwaterach zostało 7 oficerów przez zapadnięcie się sufitów częścią lekko częścią ciężko rannych, a kapitana Reitzenstein wydobyto nieżywego z pod gruzów. Z żołnierzy liczono tylko jednego umarłego, który był przy studni po wodę; 20 do 30 jest rannych od kamieni, kawałków granatów i kartaczów. Liczba skaleczonych cywilnych niewiadoma piszącemu, zdaje mu się jednak, że zapewne była daleko mniejszą, ponieważ kasarnia wytrzymała najgłośniejszy cios. Pęknięcie bomb i granatów trwało jeszcze o 4tej godzinie popołudniu i niedawało przystąpić do pogorzelska, by ugasić ogień tlejący ciągle pod gruzami. Ani jedno okno nie zostało całe, a w drugiej 800 kroków odległej kasarni rozchwiało wstrząśnienie powietrza kilka okien, a kilka drzwi pękło środkiem na dwoje. (Lit. kor. austr.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 9. kwietnia. Słychać, że zamierzana z początkiem wiosny podróż pana ministra spraw wewnętrznych także i na Węgry rozciągać się będzie.

— Na wniosek c. k. ministeryum finansów mianowany będzie przy każdym urzędzie podatkowym dyrektor podatkowy dla kierowania sprawami podatkowymi, a zato odjęty zostanie starostwom okręgowym i administracyom kameralnym wszelki zakres działania w tych sprawach.

— Gabinet cesarski obstaje stanowczo przy tém zdaniu, że jedno tylko istnieć może, albo przywrócony sejm związkowy, albo też konferencye drezdeńskie. Pozostawić oboje obok siebie niema gabinet najmniejszej chęci, i niezgadza się przeto w tej mierze z intencją Prus, które życzą sobie, aby konferencye drezdeńskie istniały obok sejmu związkowego.

— Dodatkowo do wiadomości podanej niedawno o zamierzonym przedłożeniu wniosku względem przeniesienia siedziby sejmu związkowego na pierwszym plenarnym zgromadzeniu tego sejmu, donosimy teraz, że jak utrzymywano dziś w dobrze zawiadomionych kółkach politycznych, w razie przywrócenia sejmu związkowego (o czém obecnie wątpić już niemożna), Frankfurt niepozwolanie nadal siedzibą jego, lecz że w tej mierze albo Wiedeń wyłącznie, albo Wiedeń i Berlin na przemianę ztąd zaproponować postanowiono. (Bior. N.)

(Kurs wiedeński 11. kwietnia 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — 97^{1/16}; 4^{1/2}% — 85; 4⁰% — z r. 1850 — —; 3% — —. Losy z r. 1834 — —; z r. 1839 — 301^{1/4}. Wiedeńskie miejsko bankowe 2% 60. Akcye bankowe 127^{1/2}. Akcye kolei północ. 1338^{3/4}. Głognickiej kolei żelaznej 683^{3/4}. Odenburskie 121. Budwejskie —. Dnajskiej żeglugi parow. 560. Lloyd 616^{1/4}.

Hiszpania.

(Depesze telegraficzne.)

Nadesłana do Brukseli depeza telegraficzna z *Madrytu* pod dnem 7. kwietnia donosi, że izba kortezów została rozwiązana.

Madryt, 7. kwietnia. Nowe wybory kortezów odbędą się za trzy miesiące. (Lit. kor. austr.)

Anglia.

(Rozprawy w izbie niższej. — Wiadomość z przyładka dobrej nadziei.)

Londyn, 5. kwietnia. Na wczorajszym posiedzeniu izby niższej roztrząsał kanclerz skarbu zmiany budżetu, które rząd zaproponować myśli, i wyłuszczył bardzo jasno obadwa plany finansowe, z których izba jeden albo drugi ma wybrać. Albo redukcję podatku dochodowego i cła wchodowego od cerealiów według woli protekcyjnistów, albo redukcję ceł przywozowych i ciężarów, które krajową industrję uciskają.

Przewyżka dochodów wynosi 2 miliony funtów, a z tych jedna część chce rząd obrócić na umorzenie długów, a 1,892,000 na korzyść klas pracujących. Dlatego proponuje redukcję cła przywozowego od kawy, zniesienie cła wchodowego od budulcu tudzież zniesienie podatku od okien.

Względem tego ostatniego podatku uznał kanclerz, że sposób poboru jest jeszcze gorszy od jego zasady, i dlatego słuszną byłoby rzeczą, zastąpić go podatkiem gruntowym. Proponuje więc, wszystkie domy mieszkalne, tak stare jak i nowe, podciągnąć pod jeden podatek 9 pences od funta szterlingów rocznego dochodu, a na budy i austerye wiejskie nałożyć 6 pences podatku. Z tego mogą być wyjęte tylko te budynki, które niosą mniejszy dochód roczny niż 20 funtów szterl. Rezultat podatku byłby wtedy następujący: 400,000 domów opłacałyby podatek; skarb utraciłby przytem 1,536,000 funt. szterlingów; otrzymanoby więc ustawiczną przewyżkę 356,000 funt. szterlingów. Za rok bieżący pozostaje jeszcze wybrać połowę podatku od okien; ogółowa przewyżka wynosiłaby więc 924,000 funt.

Taki jest plan finansowy pana Wood, który proponował, aby izba zezwoliła także dochodową na dalsze 3 lata przedłużyć.

Gazeta Times jest tego zdania, że nowy ten budżet nie bardzo się od pierwszego różni; jednakże przedłożony teraz plan domowego podatku jest lepszy niż pierwszy, gdyż pierwszy między starymi i nowo-wybudowanymi domami robił różnicę. Zaproponowane dyferencyalne cło od budulcu zredukowane jest na połowę, a obca jak kolonialna kawa nie będą nadal płacić więcej jak 4 pences od funta.

Co do środków przezorności zaproponowanych przez Sir Grey względem wychodźców, można się spuścić na czynność naszej policyi, lubo ona niebardzo jest widoczna. Policya zna dokładnie wszystkie osoby i plany ich, daje bacność na wszystkie kroki członków centralnego komitetu, a że reprezentanci mocarstw zagranicznych zawi-

domieni są dokładnie o wszystkich wypadkach w emigracji europejskiej, jeżeliby więc uznali, że ta rzecz zagraża istotnym niebezpieczeństwem, potrzebuja tylko zażądać, a junta rewolucyjna na wszystkie cztery wiatry się rozleci.

— Z Graham Town (Przylądka dobrej nadziei) otrzymaliśmy wiadomości po dzień 1. lutego: Twierdza Paddia jest w rękę Kafrów, wyjawszy zamek, do którego się biała ludność schroniła.

(Depesza telegraficzna.)

Londyn, 8. kwietnia, 5 godzina 30 minut z południa. W izbie niższej zezwolono przedłużyć podatek dochodowy na 3 lata.

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego d. 4. kwietnia.)

Paryż, 4. kwietnia. Na dzisiejszym posiedzeniu zgromadzenia narodowego zajął Dupin znowu krzesło prezydenta, z czego wnosić można, że akceptował odmówienie swęj dymisji ze strony zgromadzenia narodowego. Zaraz po zagajeniu sesji odczytał p. Dupin pismo ministra wojny, donoszące, że do budżetu na rok 1852 musi minister dodać jeszcze nieprzewidziany kredyt w kwocie 800,000 franków na wsparcia. (Suma ta ma być przeznaczona na wsparcia dla dymisyonowanych przez rząd lipcowy oficerów restauracji i dla abszytowanych po stu dniach przez restaurację oficerów cesarstwa.)

Potem przystąpiono z porządku dziennego do trzeciej dyskusji nad ustawą względem wspierania i pensjonowania członków straży ogniowej i gwardzystów narodowych, którzy podczas pożaru ponieśli jaką szkodę, albo też na przypadek ich zgonu, zajęcia się losem pozostałych wdów i sierot. Obrada ta została przerwana ogłoszeniem rezultatu nowego balotowania, które się odbyło na początku posiedzenia dla wybrania sekretarza. PP. Yoan i Chamiot, (obadwaj z ostatecznej lewej) otrzymali najwięcej głosów; pierwszy 242 a drugi 177. Ale że żaden z nich nie miał za sobą absolutnej większości głosów, przeto musiało się odbyć jeszcze trzecie głosowanie tajne, które pomyślniej wypadło, ponieważ Chamiot zrzekł się zupełnie swęj kandydatury. Zatem otrzymał p. Yoan absolutną większość głosów i został proklamowany sekretarzem zgromadzenia narodowego. Obrady nad wspomnianym projektem trwały aż do końca posiedzenia uienastępując jednak wcale nic ciekawego.

(P. Zg.)

(Kwestya względem składu nowego ministeryum.)

Paryż, 6. kwietnia. Złożenie stałego ministeryum niewiedzie się jakoś. Wczoraj jeszcze sądzono na chwilę, że już wszystko skończone i wymieniano za najpewniejszą kombinację Barrot, Fould, Baroche i de Malleville. Dziś dowiedziano się, że Malleville cofnął się w ostatniej chwili. Tymczasem powzięły różne frakcje większości bardzo ważną uchwałę: mianowały wydział z swęgo grona, który ma zająć się obmyśleniem środków i sposobów, któremi zakończyc można to nazbyt długo trwające przesilenie ministeryalne. Dziennik *Independance* podaje jeszcze następującą pogłoskę: Berryer, Guizot, Broglie, Duchatel, Molé, słowem partya fuzjonistów, układają plan następujący: Zgromadzenie narodowe ma się odnawiać co-rocznie w jednej trzeciej części; terażniejsze zgromadzenie narodowe ma prawo powziąć uchwałę taką, a oraz zdecydować stanowczo i bez odwołania się do kraju o rewizyi konstytucyi i przedłużeniu władzy prezydenta. — Wiadomości z prowincyi, są ciągle jeszcze dość niepomyślne.

(Austr.)

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 8. kwietnia, ósma godzina wieczór. Pogłoska niesie, że się kryzys ministeryalna skończyła, a jutro ma nastąpić mianowanie nowego ministeryum. Dziś w południe odbyła się nadzwyczajna rada ministeryalna. — Vaisse zamyslił wystąpić jako kandydat w departamencie Landes. — Ministeryum ma polecić posłom zagranicznym, aby nad emigrantami czuwać kazali. — Wydawca dziennika *Banquet des egaux* został osądzony. — W legiślatywie uchwalono drugie odczytanie ustawy o gwardyi narodowej.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 9. kwietnia. Renta 5% 93 franków 5 cent. 3% 57 fr. 45 cent. Piemoncka 82. Legitymistyczno-bonapartystowska kombinacja ministrów nieprzyszła do skutku. Komisya komunalna uchwaliła, aby przy wyborach burmistrzów liczba najwyżej opodatkowanych była równa. Legiślatywa przyjęła wniosek odroczenia się na ośm dni.

(Lit. kor. austr.)

Włochy.

(Depesze telegraficzne.)

Rzym, 5. kwietnia. Zawarcie traktatów z Boliwią i Toskaną przyjdzie niebawem do skutku. Ambasador hiszpański Riquelme przedłożył do ratyfikacji autentyczny egzemplarz konkordatu. Muncypalność miejska już ukonstytuowana i zaprzysiężona. Między c. k. austr. konsulatem w Civitavecchia a delegatem papieżkim zaszły nieporozumienia, które może za sobą pociągnąć odwołanie delegata.

Modena, 7. kwietnia. Król Ludwik bawarski przybył tu przejeżdżając do Rzymu.

Neapol, 1. kwietnia. Dekretem królewskim powołane są rady okręgowe z tej strony Faru na dzień 12, rady zaś prowincjonalne na dzień 20. maja.

(Poczta włoska.)

Turyń, 5. kwietnia. W senacie odbyło się dziś posiedzenie tajne, na którym byli obecni ministrowie Galvagno i Cavour, a to jak słycać dla interpelowania ministeryum sprawiedliwości o ostatnie

zmiany poczynione w biurze jego. — Izba deputowanych przyjęła budżet ministeryum wojny 98 głosami przeciw 19. — W Novara, Arona i kilku innych miejscach przyaresztowano kilka osób za rozszerzanie nadesłanych z Szwajcaryi pism rewolucyjnych.

Florenca, 5. kwietnia. Wielki książę odjechał wczoraj do Neapolu po małżonkę swoją. Ministrowie otrzymali pełnomocnictwo wydawać podczas niebytności Jego w razie potrzeby dekreta naglące nawet bez podpisu wielko-książęcego. Mówią, że kilka osób podało prośbę do rządu, aby zostającemu teraz w indagacyi ministrowi wojny, Guerazzi, pozwolono otworzyć kurs naukowy w zawodzie wojskowej historii włoskiej; lecz rząd miał bardzo źle przyjąć tę prośbę.

Neapol, 2. kwietnia. Kilku skazanych do robót przymusowych na galarach w Nisita „unitaryuszów“ a pomiędzy tymi głównych przewodźców Poerio, Pironti i Niseo, odesłano ztamtąd do podziemnego więzienia (fosso) w kasztelu Ischia.

Palermo nadeszło pod dniem 15. marca następujące doniesienie konzularne: Przedwczoraj zalała woda kilka niższych ulic miasta, ponieważ grzy zburzonego w przeszłym roku wału tamowały odpływ potoków, które skutkiem ulewy powstały. W dolnych pomieszkaniach zalanych ulic, w stajniach, magazynach i sklepach, wyrządziła woda bardzo znaczną szkodę, lecz z ludzi niezginął nikt przytęm. — Dla obfitszego wyrabiania siarki obmyślano w tych czasach nowy sposób, którego próba zrobiona przez znawców bardzo skuteczną się okazała. Za pomocą tego sposobu można teraz topić nie kruszców siarczanych, które dotąd dopiero po zniwach się odbywało, przedsiębrać każdego czasu, ponieważ ta nowa metoda topienia usuwa zupełnie szkodliwe dla ludzi i wegetacyi wyziewy siarczane. A nawet i plon siarki ma być przytęm daleko czystszy i większy.

(Lit. kor. austr.)

Niemce.

Drezno, 5. kwietnia. Wszystkie doniesienia zgadzają się w tęm zupełnie, że ze strony pruskiej ma być niezwłocznie wysłany pełnomocnik na sejm związkowy i że rząd pruski wyprawił już zaproszenie w podobnym duchu do pomniejszych rządów północnych Niemiec. To postanowienie, wzięte ściśle na uwagę, nie byłoby wcale pocieszające, ponieważ w takim razie możnaby je uważać za bezpośredni skutek rozchwiania się konferencyi tutejszych. Lecz w istocie ma się rzecz inaczej; konferencye nierozchwiały się bynajmniej. — Wszakże nie trzeba zapominać o tęm, że Prusy postanowiły przywrócić sejm związkowy z innego powodu jeszcze, prócz tego, jeżeliby konferencye tutejsze niedoprowadziły do żadnego rezultatu, a mianowicie dla tego, aby zgromadzenie związkowe jako prawny i stósowny organ związku niemieckiego uprawniło powzięte tu uchwały. Ta sama przyczyna była też jak wiadomo, głównym warunkiem ze strony Austrii, ponieważ podawała jedyny sposób na to, aby oparte na traktatach z roku 1815 ustawy związkowe zmienić stósownie do uchwał zapadłych na konferencyach tutejszych, bez nadwężenia podstawy prawnej; — zatem był to wzgląd, który jak wiadomo przy wszystkich tego rodzaju próbach z ostatnich lat zupełnie pomijano. A czyż niemożnaby przypuścić, że ten warunek Austrii jest już blizkim spełnienia i że w istocie powiodło się powziąć uchwały takie, któreby zgromadzenie związkowe prawnie zatwierdzić było w stanie?

(Austr.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 7. kwietnia.)

Metal. austr. 5% — 72 $\frac{1}{4}$; 4 $\frac{1}{2}$ % —. Akcy bankowe 1159. Sardyn. 36 $\frac{3}{4}$. Hiszpańskie 3% — 35 $\frac{5}{8}$. Polskie 500 L. 83.

(Kurs giełdy berlińskiej z 9. kwietnia.)

Dobrowolna pożyczka 5% 105 $\frac{3}{4}$. Obligacye dęgu państwa 85 $\frac{1}{2}$. Akcy bank. 95 $\frac{1}{2}$ l. Polskie listyław. 93 $\frac{3}{4}$. Polskie 500 L. — 82 $\frac{1}{2}$; 300 L. — 143 $\frac{3}{4}$ l. Frydrychsдоры 13 $\frac{1}{2}$. Inne złoto za 5 tal. 8 $\frac{1}{2}$. Austr. banknoty 77 $\frac{1}{4}$.

Greya.

(Kwestya następstwa tronu w Grecyi.)

Ateny, 26. marca. Zamiar podróży króla do Bawaryi i przedłożony jego pobyt wyjaśnia półurzędowy dziennik *Semaine* w sposób tajemniczy i daje do poznania, że przyczyną tego jest kwestya następstwa tronu. Według traktatu Londyńskiego, jeżeliby król Otto pozostał bez potomstwa, przeznaczony jest idący po nim brat książę Luitpold jego dziedzicem. Książę ten zrezygnował wprawdzie na to dla swęj osoby, bo nie chciał przystać na przepisane w artykule 38 warunki konstytucyi helleńskiej; ale to zrzeczenie się nie rozciąga się na jego syna, a nawet książę nie byłby temu przeciwny; ale jak małżonka jego tak też jęj matka miały się jak najwyraźniej oświadczyć przeciw wszelkiej zmianie religii, która w razie przyjęcia, na wszelki sposób nastąpićby musiała. W salonach dobrze zawiadomionych utrzymują, że wybór helleńskiego następcy tronu z przyzwoleniem królewskiej familii i w porozumieniu z mocarstwami opiekuneczemi padnie na drugiego syna panującego króla, Maxy miliana, i że król istotnie chce to przywieść do skutku.

(Dyskusya nad ustawą wyborów do gmin. — Sekcyarz Kairi.)

Do *Oestr. Correspondenz* piszą z Aten pod dniem 28. marca: Dyskusya nad ustawą wyborów do gmin przybiera w senacie bardzo zwawy charakter. Chociaż ministeryum zadawało sobie wielką pracę, by ją przywieść do skutku, jednakże ustawa ta będzie zapewne uchylona albo przynajmniej znacznym modyfikacyom ulegnie. — Na posiedzeniu izby deputowanych z 21. marca wniósł deputowany Gregoriades interpelacyę do ministra wyznań religijnych względem ka-

cerskich nauk, które sekciarz Kairi między ludem rozszerza. Człowiek ten co do wyznania swego jest deista i chciał w prawowiernym kościele greckim zaprowadzić pewien rodzaj wolnej chrześcijańskiej gminy. Jednakże rząd i święty synod użyły wcześniej stosownych środków dla powstrzymania jego propagandy. Od tego czasu żyje Kairi samotnie na małej wsi, niewychodząc nawet z swego pokoju. Ten fakt przytoczył minister wyznań religijnych Peikos interpelantowi, i zapewniał, że niemasz żadnego niebezpieczeństwa, aby się ta nowa nauka między ludem greckim przyjęła. Episkopat grecki wyrzekł już dawniej ekskomunikację na sekciarza Kairi.

Turecja.

(Wiadomości z nad granicy Bośni.)

Z nad granicy bośniańskiej donoszą pod dniem 24. marca: Pozyca insurgentów była dnia 18. b. m. następująca: Około 10,000 ludzi stało pod dowództwem Kaira Kapic w Jaizy, 2000 ludzi pod Ale Kedyczem w Gyulisar dla zasłony prawego skrzydła i odwrotu a 300 wojska przepравиło się przez Verbas pod Jaizą, posunęli się ku góróm, by obozując po prawym brzegu Werbacza wojska pod dowództwem Mustafy i Araba Baszy obejść, natrzeć na nich z zaplecza podczas gdy ich równocześnie mieli zaatakować z frontu insurgenci z Jaizy. Na wykonanie tego manewru oznaczono dzień 20. b. m. Chociaż insurgenci nieśdzili, aby wojska seraskiera już za kilka dni mogły nadejść z Hergowiny pod Jaizę, jednak obsadził Ale Kedycz w 2000 ludzi Gyulisar, by jak wyżej powiedziano, ostłonić odwrót głównej siły w Jaizy. Dnia 19. z rana rozpoczęły wojska cesarskie z prawego brzegu rzeki Werbas atak za Jaizę, wysłały kilka oddziałów ku Piawicy i z ostłonionych pozycji trwały cały dzień utarczki forpocztowe, jednak bez żadnego skutku. Zdaje się, że to było tylko pozorny atak wojsk cesarskich. Około południa postrzegli insurgenci dyslokowani w Gyulissar nagle kolumnę zaledwie o ćwierć mili od miejsca oddaloną. Było to czoło wojsk Omera Baszy, zbliżających się z Liwna na Kupres ku Gyulissar. Bój rozpoczął się natychmiast, a insurgenci straciwszy więcej niż 150 umarłych i 100 niewolnika zmuszeni byli opuścić miejsce, które się już zaczęło palić i cofnęli się spiesznym odwrotem ku Varcar. Nad wieczorem nadeszła dopiero do Jaizy do głównej siły insurgentów wiadomość o tej walce, a Kadia Kapic dał rozkaz insurgentom cofnięcia się jeszcze w nocy ku Varcar, aby się nienarazić na niebezpieczeństwo zamknięcia w Jaizy. Bez zatrzymania się ruszyło więc wszystko spiesznie ku Varcar gdzie Ale Kedycz zebrał kilka tysięcy ludzi dla ostłonięcia odwrotu w razie potrzeby. Dnia 21. zginął w Sitnicy Kadia Kapic, naczelnik powstania zastrzelony krytobójczym sposobem przez dwóch Turków z Glamoc (braci Svraka), poczem puszczono się dalej przez Klicuz i Pterowacz na ucieczkę i wzdłuż Werbacza ku Banialuce, nietroszcząc się bynajmniej o 3000 insurgentów, których zostawiono na prawym brzegu Werbacza. Lecz i ci zapewne już 20 umknęli ku Banialuce. Działa i amunicję zostawiono w Jaizy co się naturalnie dostało w ręce zwycięzcy.

(Lit. kor. austr.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie lwowskim.)

Lwów, 5. kwietnia. Od 16. do 31. marca sprzedawano na targach w Gródku, Jaryczowie i Szczercu w przecięciu korzec pszenicy po 19r.36k.—18r.—20r.53k.; żyta 13r.40k.—13r.—15r.15k.; jęczmienia 11r.—9r.—11r.; owsa 7r.15k.—5r.—6r.; breczki 10r.—8r.45k.—10r.2k.; kukurudzy w Jaryczowie 4r.; kartofli 5r.12k.—4r.20k. Cetrar siana po 2r.—0—4r.30k. Sąg drzewa twardego kosztował 22r.30k.—15r.—23r.45k., miękkiego 17r.30k.—12r.30k.—19r. Za funt mięsa wołowego płacono 8k.—10k.—8³/₄k. i za garniec okowity 3r.45k.—2r.50k.—4r. w. w. Nasienia konicza i wełny nie było w handlu.

(Ołomuniecki targ na bydło.)

Ołomuniec, 9. kwietnia. Cały spód bydła galicyjskiego wynosił w tym tygodniu 745 sztuk, a z tych przypędzono na targ ołomuniecki tylko 369 sztuk, a mianowicie Jakaba Schindler 52;

Zapowiedziany przeszłego tygodnia drugi Wieczór muzyczny na dochód Ochronek i szpitalu małych dzieci odbędzie się jutro w sali reductowej hr. Skarbka. Znakomici Artysty z talentu znani oświadczyli się z przysługą a dobór sztuk obiecuje dla publiczności chwilę przyjemnej rozrywki, w wspomnieniu tém miłszej gdyż idzie na podratowanie tak zaszczytnych dla nas zakładów — bo utrzymywanych szczodrobliwością Obywatelstwa samego. Niewspominamy o tém z próżności, bo osobistość nas nie uwodzi; ale jeżeli w dziejach pamiętne są miasta, słyną przedewszystkiem z zakładów wzniesionych z uczucia wzajemności i spólnego przedsiębiorstwa obywateli swoich. Potomność wdzięczna odplaca pamięć o sobie przodkom sławą dziejową, z której na odwet sława i potęga narodu urasta. Przepraszamy za moralne nawroty, chcieliśmy właściwie powiedzieć jaka nas bezwzględnie przyjemność czeka, gdy do-

Eliasa Stamberger 33; Daw. Pflanzler 33; Izak Holänder 38; Berl Immerglück 57; Lazar Sandband 79; a w mniejszych partyach 77 sztuk, a reszta z wyjątkiem odprzedanych w drodze do Lipnika 64 sztuk, odeszła w 3 partyach do Wiednia. Mimo dosyć dobrego gatunku była i mimo konkurencji kupujących trwał targ tylko do 2 godz. z południa. Cena jest zawsze jeszcze za wysoka, bo za parę ważącą 8—10 cetn. płacono 387 złr. 30 kr. — 412 złr. 30 kr. Na placu wiedeńskim było tą razą 1900 sztuk wołów, a za cetnar płacono 56—58 złr. w. w. W przyszłym tygodniu ma być na najlepszym targu do 700 sztuk galicyjskich wołów.

Kurs lwowski.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	58	6	2
Dukat cesarski	6	4	6	7
Półimperyal zł. rosyjski	10	29	10	32
Rubel śr. rosyjski	2	—	2	1
Talar pruski	1	54	1	56
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	30	1	31
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	89	40	90	2

(Kurs wekslowy wiedeński z 11. kwietnia.)

Amsterdam 184¹/₂ p. 2. m. Augsburg 132³/₄ p. uso. Frankfurt 132 p. 2. m. Genua 154¹/₂ l. 2. m. Hamburg 194³/₄ l. 2. m. Liworno 129 l. 2. m. Londyn 12—59 l. 2. m. Marsylia 156³/₄ l. 2. m. Paryż — p. 2. m. Bukareszt 211¹/₂. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 12. kwietnia.

Hr. Mier Henryk, z Buska. — Hr. Karnicki Teodor, z Gródka. — PP. Kostin Alexander, z Czerniowiec. — Gojan Michał, z Jass. — Niezabitowski Kwiryn, z Płuchowa. — Niezabitowski Napoleon, z Nakła. — Grochowski Antoni, z Sulimowa. — Turezyński Jan, z Sopszyna. — Zwolski Julian, z Brynec zagórnych.

Dnia 13. kwietnia.

Księżna Lubomirska, z Krakowca. — Hr. Cetner Elżbieta, z Podkamienia. — PP. Domaradzki Seweryn, z Stanimierza. — Antoniewicz Wicenty, z Skwarzawy. — Jędrzejowicz Sperał, z Glińska. — Kęplicz Kajetan, z Sambora. — Baco de Hôte Karol, z Manasterzysk. — Sikorski Seweryn, z Manasterca. — Gromnicki Józef, z Laskowic. — Michalewski Antoni, z Brzeżan. — Zagórski Karol, z Tarnopola. — Skulimowski Tadeusz, z Humieńca.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 12. kwietnia.

Hr. Komorowski Adam, do Konotopów. — PP. Br. Hagen Gustaw, do Wielkich ócz — Papara Ignacy, do Dolnicza — Obertyński Henryk, do Cielęża. — Łodyński Hieronim, do Milatyna. — Turezyński Jan, do Sopszyna.

Dnia 13. kwietnia.

Hr. Dzieduszycki Juliusz, do Złoczowa. — Hr. Krasiecki Alexander, do Dubiecka. — PP. Nahujowski Antoni, do Czernicy. — Domaradzki Seweryn, do Dołhołuk. — Mafecki Józef, do Tarnopola. — Łucki Adam, do Sarn.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 12. i 13. kwietnia.

Pora	Barometr wmierzwied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g.6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 1 6	+ 1°	+ 10,2°	wschodni	pogod. ☉
2 god.pp.	28 1 3	+ 10°	+ 0,9°	połud.-wschodni	" "
10 g. w.	28 1 0	+ 4,5°		" "	" "
6 god.zr.	28 1 4	+ 2°	+ 10°	wschodni	pogod. ☉
2 god.zr.	28 1 4	+ 10°	+ 1,8°	połud.-wschodni	" "
10 g. w.	28 1 3	+ 4,7°		" "	" "

Na c. k. loteryi we Lwowie wyciągnięto dnia 12. kwietnia 1851 roku następujące pięć numera:

22. 77. 86. 59. 18.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 26. kwietnia i 7. maja.

brane grono artystów nam z wdziękiem przeprowadzi: 1) Uwerturę Bethowena do tragedyi Góthego *Egmont*; 2) Czwarty koncert Kalkbrennera na fortepian; 3) Pieśń 11. Procha na Baryton *Cichi Pijanica*; 4) „Lerève“ scenę na skrzypcach przez J. Arlot; 5) *Prendi per me sei libero*, arję na sopran Beriola; 6) fantazję na fortepian z tematów opery *La Straniera*, Thalberga; 7) Finał z opery *Lucya Doniszetego*. — Nie czytając w ogłoszeniu nie mamy prawa wymienić osób biorących udział w popisie; nie omieszkamy jednak po odbytem wystąpieniu oznajmić czytającym przyjęcie z jakim amatorowie powitani byli. Pragniemy tylko by Zgromadzenie tak było liczne, ażebyśmy ztąd wyrok całej publiczności naszej odgadnąć byli w stanie. Kart wstępnych dziś i jutro dostanie w biurze prezydium tu-tejszego Magistratu.